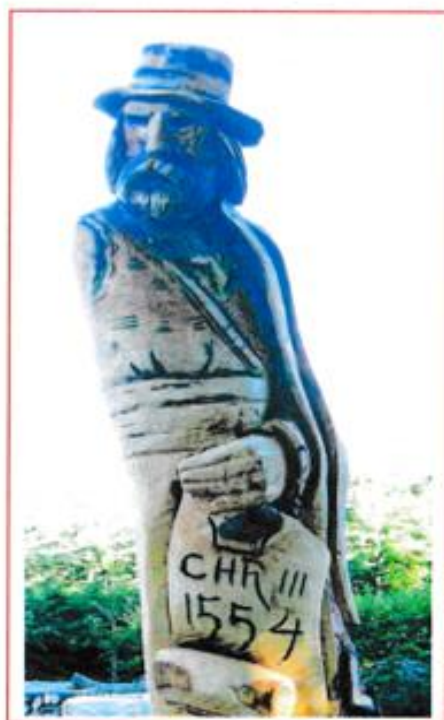

LØRUP BEBOERBLAD

MAJ 2019

Dette informationsblad for Lørup og nærmeste omegn udgives af beboerforeningen 1 gang årligt og er udkommet siden august 1998

Formandens beretning på generalforsamlingen d. 15.05.2019.

Så er det igen blevet forår i Danmark, og i Lørup. Alt begynder at springe ud, bliver grønt og varsler sommerens komme. Som medfører en masse dejlig ude tid, hvor snakken med naboerne sker meget oftere. Det er også blevet tiden til den årlige generalforsamling i Lørup beboerforening. Så velkommen alle sammen.

I år er det også i dette forår, hvor Johannes traf en for Lørup beboerforening stor beslutning. Han har valgt at stoppe som administrator af vores hjemmeside: lørup.dk. Men som Johannes er, har han selvfølgelig sørget for at finde sin afløser. Og det er Jens Andreassen Lørupvej 23. Jens kunne desværre ikke være her i aften. Men tusinde tak til Jens for, at træde til og overtage jobbet med hjemmesiden. Når Johannes er tryk ved at overdrage ansvaret til Jens, kan vi andre også være det.

Inden jeg går videre, vil jeg på Lørup beboerforenings vegne gerne sige Johannes tusinde tak for det kæmpe arbejde du har lagt i vores lille forening. Både som medlem af foreningen, medlem af bestyrelsen, administrator af hjemmesiden, tovholder på bladet og skribent på bladet, med en masse indlæg om Lørups historie.

Tilbage til året der er gået.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige velkommen til de nye familier, der har valgt at bosætte sig i Lørup, dejligt. Det er for nogens vedkommende tilflyttere, der ikke på forhånd har tilknytning til Lørup. Og for andre er det næsten som at flytte hjem igen. Så velkommen til alle nye beboere i Lørup

Der har været forskellige arrangementer i året, der er gået. Nogle er som de altid har været, andre har andre overtaget. Og nyt er opstået. Til sammen er det en vigtig del af fællesskabet i Lørup.

Blandt arrangementer kan nævnes Legeplads dag, hvor vi vedligeholder legepladsen, så den kan være klar til Sct. Hans, hvor vi tænder op i grillen og med fælles salatsbyld, holder fest.

Høstfesten hos Mette og Allan, som ventede til man var helt sikker på, at alle var færdige med at høste. En rigtig hyggelig aften med rigtig god tilslutning.

Så kom der æblemostdag hos Hanne og Tue, som flyttede tidspunkt, fordi æblerne ville det anderledes end planlagt. Også en hyggelig dag med god tilslutning.

Adventskransebinding som har holdt flyttedag om til Lisbeth og Anders, hvor man kan binde sin egen adventskrans og andre juledekorationer. Også her en hyggelig dag med god tilslutning.

Sidste arrangement er et nyt af slagsen, ja det var kun anden gang. Det er solæg, som er en ny tradition som Mette og Lars har bragt med fra Sønderjylland. Et rigtigt hyggeligt, og for nogen anderledes arrangement, hvor vi ønsker hinanden godt nytår, og med en rigtig stor tilslutning.

Håber jeg har fået alle med, ellers er det en forglemmelse fra min side.

Bestyrelsen arbejder lige nu med trafik situationen på Egsmarken. Eller rettere, vejens tilstand, der er meget kørt i stykker i siderne. Der gør det svært at mødes derude, uden at skal ud og køre off road. Og foregår ikke altid lige sikkert.

Så kan det nævnes, at Lørup nu er uden en Herredsfoged. Da han endeligt måtte give op for råd i træet og med risiko for at vælte uden varsel. Det var en noget underlig oplevelse, at save ham omkuld, og save ham op i mindre stykker.

Bestyrelsen har også et **opråb til beboerne i Lørup og omkringliggende husstande**. Vi har i det forgangne år ikke haft ret mange betalende medlemmer. Det kan have mange årsager, blandt andet, at vi sidste år havde sat det forkerte kontonummer på. Det er lykkedes for os i år! Det rigtige nr.er: **Reg.nr.0828 konto nr.000252948**.

Så har vi i år også åbnet for muligheden for at betale med Mobile Pay på nummer **30384135**.
Eller til Thomas Limbrecht her på generalforsamlingen.

På bestyrelsens vegne Steen

Hvls du ønsker at vlde mere om Lørup Beboerforening kan Du finde flere oplysninger på vores hjemmeside:

www.lørup.dk

Du er også velkommen lil at skrive en mail til bestyrelsen:
lørupbeboerforening@gmail.com

Det koster 50 kr. årligt per voksne fra 18 år og opefter at være medlem af Lørup beboerforening - børn er med i prisen,

Man kan indbetale på følgende konto: **Reg.nr. 0828 kontonummer: 000252948** (Husk åt skrive afsender på) eller på **mobile pay: 30384135**

Solæg i Lørup

Jeg (Lars), som kommer fra Sønderborg (Sønderjylland), har kendt til solæg fra barnsben - fik dog ikke lov, at smage før jeg blev en stor knægt.

Solæg, hedder faktisk ikke solæg, eller det gør de jo, men de har intet med sol at gøre. Sønderjylland har historisk set været under stor tysk indflydelse og det er også i det tyske sprog solæggene tager sit udspring.

Sole (salt) ei (æg) = solæg.

Historien fortæller, at solæg blev budt til forbipasserende / vejfarende gæster rundt på gårdene tilbage i tiden. Sidenhen har de været en fast bestanddel af enhver knejpe med respekt for sig selv - ihvertfald for år tilbage. Der kunne den lille sult stilles med et "godt" kogt æg.

Det eneste der er helt sikkert omkring solæg er, at det er en socialaktivitet og et solæg skylles altid ned med et "skål".

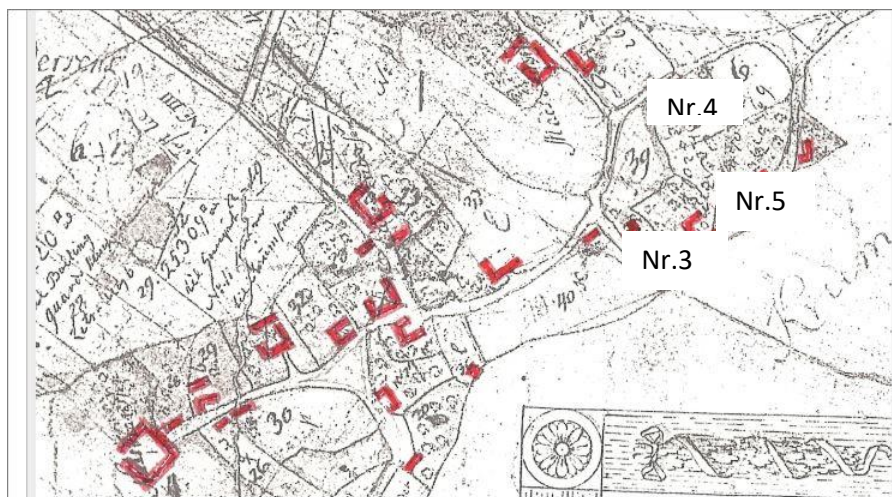
Mette, hvis far har en gård i Varde (Vestjylland) har en stolt tradition for, hver nytårsaftensdag at besøge samtlige naboer eller blive besøgt af naboer til en uformel og hyggelig snak, og børnene skød lidt krudt af - dog altid kort - ca. en øls tid. Da mange naboer jo skulle besøges og hilses på og ofte var der brug for en hånd hjemme, for at gøre klar til aftensmaden og evt. gæster.

Når to finder hinanden, får de også frihed til at tage det bedste med fra begge "verdener". Mette og jeg ville og vil rigtig gerne se jer alle komme og dele store smil og ønsker om et godt nyt år, både med os, men også med hinanden. Vi er begge meget begejstret for sammeholdet og den omsorg, der hersker i Lørup og mener, at et par virkelig hårdkogte æg, en snap og en øl og en masse smil er den helt rigtige måde at slutte et år af på og begynde et nyt.

Lars og Mette

Kildegaard/Prangergården i Egsmarken

Kildegaard eksisterer ikke længere
matr.nr.3 Lørup by Ryslinge sogn

Udsnit af skitse over Lørup by og jorder før udskiftningen i 1787

Nuværende ejere: Jorden er tillagt "Højvang" for mange år siden (1842)

I middelalderen bestod landsbyen Lørup af 11 gårde og 10 – 12 huse, som beboedes af husmænd og håndværkere. De 4 største gårde tilhørte godset Tøystrup, som er beliggende i den nordvestlige del af sognet. De resterende 7 gårde samt alle mindre huse tilhørte det nærliggende gods Krumstrup.

Disse 7 Krumstrupgårde lå fordelt med 4 gårde på toften mellem Krogensgaard og Herredsfogedgården og de sidste 3 lå i det syd østlige hjørne af byen nærmest Krumstrup.

Ved udskiftningen i 1787/88 blev alle 4 gårde på toften udflyttede dels til Lørup hede og til Egsmarken. Af de 3 gårde (nr.3,4,5) i byens syd østlige hjørne blev nr.3 udflyttet til Kirkemarken i Egsmarken, mens de 2 andre blev liggende. Den udflyttede gaard kaldtes Kildegaard.

Citat fra H.M.Henriksen: "Ryslinge sogns Historie"

Matr.nr.3 lå mellem Krumstrup skel og den hellige kildesø i Lørup. Den fik ved udskiftningen sin jord syd for Hvenegaard i en smuk firkant ned mod Sallinge å i øst. Den blev flyttet ud og bygget ved en kilde i Kirkemarken, hvorfor nogle kaldte den Kildegaard og andre kaldte den Prangergaarden, fordi manden der drev storhandel med kreaturer.

Den tilhørte i 1664 Krumstrup og var fæstet af Rasmus Olufsen. I 1688 var den fæstet af Rasmus Rasmussen, i 1739 af Hans Rasmussen og i 1767 af Niels Hansen.

Ved folketællingen i 1787 beboedes gård nr.3 af følgende familie:

Jens Clausen, 61 år, Gift, Hosbonde, Gaardbeboer

Giertrud Hansdatter, 62 år, Gift, Madmoder

Hans Jensen, 33 år, Ugift, Deres søn

Jens Pedersen, 5 år, Ugift, Deres Datters uægte Barn

Ædel Ellersdatter, 12 år, Ugift, Tjenestepige

Jens Clausen havde tidligere beboet en af Krumstrups fæstegårde i Sandager.

Ved udflytningen i 1787/88 blev gården flyttet ud i Egsmarken lige syd for Hveenegaarden og blev kaldt Kildegaard, nogen kaldte den også for Prangergaarden.

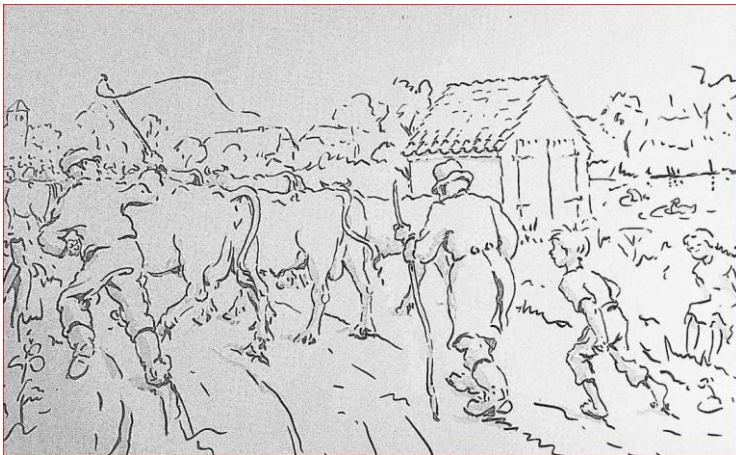
Hans Jensen blev gift i Ryslinge Kirke den 1. april 1791 med Karen Poulsdatter, som tjente på Tøystrup.

Ved Folketællingen i 1801:

Hans Jensen og Karen får yderligere 1 datter Abelone i 1801 og 2 sønner, Hans i august 1803 og Knud i februar 1807

Hans Jensen	47	Gift	Huusbonde
Karen Povelsdatter	34	Gift	Hans Kone
Giertrud Hansdatter	10	Ugift	Deres Barn
Magrethe Hansdatter	9	Ugift	Deres Barn
Karen Hansdatter	3	Ugift	Deres Barn
Susanne Christiane	15	Ugift	Tienestepige
Peersdatter			
Jens Clausen	76	Gift	Huusbondens Forældre
Giertrud Hansdatter	78	Gift	Huusbondens Forældre

Begge sønner får kaldenavnet Lørup og ernærer sig begge som kvæg- og hestehandlere.

Billedskærer Emil Hansen, 1957 - En kvægdrift fra Angel drives igennem Ryslinge.

Her citeres fra en artikel om Hans Hansen Lørup i Fynhistorie.dk:

[https://fynhistorie.dis-danmark.dk/files/Microsoft%20Word%20-%20Kapitel%205%20HANS%20L%C3%98RUP%20\(10\).pdf](https://fynhistorie.dis-danmark.dk/files/Microsoft%20Word%20-%20Kapitel%205%20HANS%20L%C3%98RUP%20(10).pdf)

Det var en hel lille begivenhed for landsbyens beboere, når en sådan drift kvæg omringet af 4-5 drivere med hver en lang pisk i hånden kom marcherende ind i byen og gjorde holdt for at optage de i sognet købte køer. Det kunne være ganske pudsigt at se, hvorledes en sådan ko teede sig, når den efter at være kommen ud fra de hjemlige omgivelser blev puttet ind mellem alle de fremmede køer. Den kunne være svært tilbøjelig til at gøre vrøvl og på en af de ny kammerater prøve de kræfter, den havde erhvervet sig på græsmarken. Men den blev hurtigt belært om, at den var bedst tjent med at skikke sig efter det selskab, den nu var kommen iblandt.

Man skulle tro, det ikke havde været så let en sag for driverne at styre sådan en flok løse køer; men det gik endda. Køerne fik hurtigt respekt for drivernes piske, og desuden holdt de en slags indbyrdes justits i flokken. Det kunne jo ske, at en af dem kunne finde på at sætte over hegnet ind i en velholdt blomsterhave eller smutte gennem et åbentstående led ind til en kornmark, og en af driverne måtte så efter den med det lange ben forrest.

Værre var det med tyrene, de blev også drevne i løse flokke, men så blev der taget særlige forholdsregler mod de mest ondskabsfulde, de blev "nikkede" med et stykke reb fra hovedet ned til det ene forben eller bundet et brædt for øjnene, så de ikke kunne se fremad.

Når køerne kom til København, blev de indsatte på bryggernes og brændevinsbrændernes stalde og fodrede med mask og bæreme: "spøl", hvorfor de kaldtes "spølekøer". De kunne ved den fodring malke godt og samtidig blive fede, hvorefter de blev solgt til slagtere i byen".

I perioden fra 1. april 1851 til 31. marts 1852 blev der fragtet godt 2900 køer fra Nyborg til Korsør. De 2325 køer blev i løbet af året sejlet over i 77 færgejagter, mens de resterende 600 køer, formentlig inkluderende tyrene, blev fragtet over ved 58 overfarter.

Flertallet af kreaturerne blev overført i månederne august, september, oktober og november samt så småt begyndende i februar, marts, april og maj.

Inden de blev hejst ombord i jagten i Nyborg, var en del af kreaturerne allerede afsat til fynske landmænd og til fynske brændevinsbrænderier. Kammerråd C. Dalgas skrev i 1837, fra Fyn sælges "en mængde lødekøer", d.v.s. højdrægtige køer til Sjælland og København. Køerne var i alle aldre, de ældre køer på 7 à 8 år, som var de foretrukne, betaltes med 20 til 30 rigsbankdaler. De ældste og største køer solgtes til Københavnske brændevinsbrænderier, mens de mindste køer blev afsat som "mejerikøer" til landbrug på Sjælland.

I København holdt kreaturhandlerne til ved Vesterport.

I dagene op til deres ankomst indrykkede de gerne en annonce i en af københavneraviserne, hvor de faldbød deres holstenske eller fynske lødekøer.

Handelsfolkene havde deres faste tilholdssteder, f.eks. kvæghandler Jens Knudsen fra Ribe holdt til i Vesterbro 8, det samme gjorde fynboen Rasmus Stokkebroe.

Chr. Rasmussen Næraae drev sine forretninger fra Vesterbro 71

Hans Lørups bror Knud Lørup holdt i 1840 -1847 til i naboejendommen Vesterbro 73, mens en anden kvæghandler Jens Pedersen faldbød sine "gode fynske lødekøer" fra Vesterbro 75

I 1799 blev censuren for aviser, bøger m.m. genindført, og fra 1790erne krævedes der pas af alle rejsende ved danske færgesteder. I 1815 begyndte man at føre protokol over de rejsende. Kravet om, at danskere skulle have pas ved indenlandske rejser blev først ophævet i 1862.

På Rigsarkivet i Odense opbevares i Nyborg Byfoged en række

pasprotokoller fra 1827 – 1829, 1830 -1833, 1836 - 1838 og 1843 – 1852. Disse protokoller oplyser os om hvilke kreaturhandlere, kvægdrivere, hestehandlere og hestetrækkere, der i disse år passerede Storebælt.

Fra 13. maj 1827 kan vi sætte navn på nogle af Fyns kreaturhandlere samtidig med at vi får navnene på nogle af deres hjælpere - de såkaldte kvægdrivere. En af de tiders største kreaturhandlere var smed Ove Jensen fra Ferritslev, der helt frem til sin død i 1855 træffes i pasprotokollerne.

Ove Smed kom fra Kragelund i Herrested sogn. Hans far var bysmed Jens Rasmussen og det fremgår af skiftet efter ham i 1806, at Ove Jensen var 29 år gammel og smed i Ferritslev. I 1803 havde Ove Jensen ægtet en enke i Ferritslev Ingeborg Dorthea Salomonsdatter. De fik sønnen Salomon Ovesen, der som voksen blev faderens kompagnon.

Der var også jyske kvægdrivere på vej til København, Lauge Jensen fra Ribe og Michel Christensen fra Sønder Stenderup ved Kolding. I 1827 var det endnu almindeligt på Fyn at møde "lammedrivere", som skulle til København. Der var Hans Larsen, Gestelev og en dreng på 10 år. Han optræder også som kvægdriver i pasprotokollen. Jørgen Rasmussen, Sødinge sammen med drengen Hans Poulsen på 9 var måneden efter også på vej til København med en flok lam.

I oktober 1827 tog ungkarl og kvæghandler fra Hvenegård i Ryslinge sogn, Peder Pedersen 2 ture over Storebælt. På den sidste tur havde han selskab af en kreaturhandler Hans Andersen, Rynkeby og driverne Anders Christensen, Brangstrup, Hans Knudsen, Lørup og gårdmandssønnen fra Trunderup Peder Henriksen.

I efteråret 1828 var Peder Hvenegaard fra Lørup over Storebælt flere gange.

I begyndelsen af det nye år 1829, deltog Peder Hvenegaard i en

klapjagt på Egeskov, hvor han blev dødeligt såret ved et vådeskud.
Han blev 26 år.

I kirkebogen tituleres han hestehandler.

Heste- og kreaturhandler Hans Hansen Lørup fra Kilde-gaard i Egsmarken var fra juli 1828 og et år frem over Storebælt 7 gange med en drift kvæg – i juli, og 2 gange i december, samt i marts, april, maj og juli 1829.

I oktober 1830 omtales for første gang Hans Lørup's mangeårige samarbejdspartnere, lillebroren Knud Hansen Lørup og kvægdriver og dyrlægekyndige Peder Frederik Jørgensen i Lørup.

Lige fra første færd gav Hans Lørup sig også af med hestehandel. I 1832 blev han således stævnet angående erstatning for en hestehandel. Sagen blev forliget, så vi kender ikke sagen i enkeltheder.

En forklaring på at brødrene Lørup slog sig på handel med husdyr giver Hans Lørup måske selv en forklaring på i et partsindlæg 10. marts 1838 til Svendborg Amts Forligelseskommission.

Hans Lørup redegør heri for udskiftningen i Lørup, som fandt sted i 1787. De fire Tøystrup gårde i byen fik den bedste jord, de 7 Krumstrupgårde fik udjorder, til dels hedejord, af så ringe kvalitet, at ejerne ikke kunne leve af det alene. Derfor blev disse gårde kompenseret med en større del af Lørup's engjorder, som skulle plejes på den mest hensigtsmæssige måde ved at engene blev overris-lede i vinterhalvåret og dermed gødet som skulle sikre den bedst mulige høavl.

Hans Lørup henviser til "Theorier om Agerbruget, af den berømte Thaer og alle senere Forfattere i Faget" .

Kildegården i Lørup havde i 3 generationer været beboet af samme familie. Hans Lørup's forældre Hans Jensen og Karen Poulsdatter blev gift i 1791 i Ryslinge kirke. De fik de næste 10 år 4 piger: Gertrud født i 1791, Margrethe født 1793, som blev gift med Hans Christian

Rasmussen, Kværndrup, Karen som kom til verden i 1798 og som i 1828 ægtede en enkemand i Espe. 1801 fulgte så Abelone som 1825 ægtede Jørgen "Sandelig" Jørgensen, Holtshus i Ryslinge. Hans første kone var død i december 1824 efter flere års sygeleje.

Abelone og Jørgen "Sandelig" Jørgensens sønner Hans Jørgensen, f. 1825, som siden fik Damgård i Ryslinge og Frederik Jørgensen, f. 1834., som i 1869 erhvervede Trunderup Møllegård.

Det fortælles, at det var Abelones handelstalent, der gjorde at hun og manden Jørgen Jørgensen for 1000 rigsdaler kunne flytte fra Holtshus til Damgård, som efter-følgende var i slægtens eje i tre generationer. Efter Abelone og Jørgen "Sandelig" Jørgensen fulgte sønnen Hans Jørgensen og Hanne Kirstine Christensdatter fra Hårslev.

Hans Jensen og Karen Poulsdatter fik i 1803 den 12. august sønnen Hans, som siden overtog fødegården i Lørup

I 1798 havde de mistet to børn Karen og Knud.

I 1807 den 7. februar fik de endnu en søn, som de døbte Knud. Hans og Knud Hansen fik kaldenavnet Lørup og ernærede sig sidenhen begge som handelsmænd.

Folketællingen 1834 viser, at broderen Knud Lørup da opholdt sig på Kildegård, hvor der foruden var ansat to tjenestepiger og 3 karle, og Hans Lørups gamle far levede, som enkemand.

På det tidspunkt havde Hans Lørup været gift i 6 år med Sara Rasmusdatter fra Kellerup i Ringe sogn. De havde ved FT i 1834 3 børn, hvoraf den yngste Hans Rasmus Hansen siden gik i kompagniskab med faderen.

En af karlene var Peder Jørgensen populært kaldet Peder Sjællænder, som i mange år var Hans Lørup behjælpelig som kodriver og dyrlægesagkyndig. I folketællingen 1834 har Hans Lørup titel af hestehandler.

Han og Dines Pedersen, Forhåbningslund var de eneste 2 fra Ryslinge

sogn på den liste over valgbare personer til valget ved Brobyværk kro fra den 6. til 11. oktober 1834, hvor Brobyværkkredsen skulle vælge en repræsentant til den rådgivende stænderforsamling i Roskilde.

Vi ved ikke om han allerede på dette tidspunkt havde forretningsforbindelser med hertugen af Augustenborg Christian August (1798-1869), som i 1832 havde fået den tanke, at de danske bondeheste skulle krydses med engelsk fuldblod.

I den forbindelse arrangerede Christian August heste-væddeløb forskellige steder i Danmark, herunder i Odense.

Samme år dannedes Selskabet til Hesteavlens fremme.

I den anledning kom hertugen til Odense i september 1832, hvor han traf sammen med sin svoger kronprins Christian Frederik, som residerede på Odense Slot.

Aksel Berntsen "Ny Krumstrup" har fortalt hvordan Hans Lørup kunne sætte gang i handlen på Egeskov marked. Lørup meldte en fast pris ud, som han ville give. Så hvis folk ville sælge for det, kunne de komme til et bestemt sted på markedspladsen hvor Hans Lørup stod. Og ofte endte det med at Hans Lørup købte alt hvad der skulle sælges. Hans tegnebog indeholdt gerne 60-70.000 rigsdaler.

Et studie i de bevarede pasprotokoller Nyborg – Korsør igennem 1830erne viser, at Knud Hansen Lørup og kvægdriver Peder Jørgensen tilsyneladende havde flere ture til Sjælland/København end Hans Lørup, hvis navn dog også optræder i protokollerne.

På Kildegården i Lørup havde han også opstaldet avlshingste, hvor omegnens bønder kunne komme med deres hopper. Således annoncerede han i januar 1838 med Moldauer hingsten Mustapha, som senere skulle sendes til Holsten.

Men 21. august samme år ramtes bønderne i Lørup af et voldsomt haglvejr, der tromlede deres modne byg og havremarker ned. For 4 af bønderne i Lørup herunder Hans Lørup og Peder Pedersen i Kapelsgården anslog man, at 66 tdr. byg og 81 tdr. havre var ødelagt.

Kapelsgården (Senere Højvang) i Lørup bye tilhørte Peder Pedersen. Kapelsgårdens marker lå i Egsmarken og var her nabo til Kildegårdens jorder. Kildegård blev, da Hans Lørup senere solgte den og flyttede til Indslev, i 1842 købt af Peder Pedersen, Kapelsgården, der nedrev bygningerne og lagde jorden til Kapelsgården.

Hans Lørup og Peder Pedersen Kapelsgården havde siden 1835 haft et udestående med proprietær Anders Briand til Krumstrup. Briand havde fået landvæsenskommissionens tilladelse til at uddybe afløbet fra kilden i Kirkemarken til trods for Hans Lørups protester.

En uddybning af afløbet ville forhindre vandet i at oversvømme og gødske de nedenfor liggende enge til Kildegård og til dels Kapelsgården, og dermed forringe udbyttet i engene, hvilket betød mindre foder til disse gårdes dyrehold.

Lodsejerne var endda forpligtet til at uddybe afløbet, men det nægtede Hans Lørup. Der blev forsøgt forlig, men uden resultat og den 13. december 1838 idømte retten Hans Lørup til at erstatte "den skade", som proprietær Briand havde lidt, samt sagens omkostninger.

Hans Lørup anfører selv under sagen, at hans eksistens-grundlag på Kildegården dermed var borte, og det må være den altovervejende grund til at familien i 1839 flyttede til Indslev. I sognets afgangsliste får vi at vide, at familien flytter til Indslev 1. oktober 1839. En måned efter flytter en af tjenestekarlene Hans Poulsen også til Indslev.

I Indslev blev afdøde Lars Hansens ejendomsgård matr. Nr. 3 til salg i efteråret 1838. Og ved auktion fik Hans Lørup gården for 4350 rigsdaler. Skødet blev udstedt 29. juli 1839.

Gården kom siden til at hedde Kildegård. Hans Lørup's far blev hjemme i Lørup på fødegården, hvor han døde i 1841.

Oprindeligt gik landevejen syd for Indslev kirke, og her lå også dengang kroen, men i 1796 med den nye landevej nord for kirken, blev Indslev Kro flyttet til en placering ved den ny Odenselandevej.

I århundreder var Indslev Kro en af de vigtigste kongeligt privilegerede kroer på Nordvestfyn, hvor kvægkaravanerne over Fyn på vej til København ofte gjorde holdt.

Indslev Kro blev tillige hjemsted for nogle af Fyns tidligste dyrskuer, da Vends herreds Landboforening fra 1843 begyndte at afholde dyrskue ved Indslev Kro. Hans Lørup, der i 1839 var flyttet fra Ryslinge til Indslev, kom hurtigt med i arbejdet med at arrangere dyrskue og den i forbindelse med afholdte husdyrauktion.

I 1844 købte Hans Lørup sammen med sognefoged Jens Rasmussen Indslev kirke for 6500 rigsdaler.

I januar 1840 annoncerer Hans Lørup med avlshingste både fra sin nye gård i Indslev og fra Kildegård i Lørup, hvor hans far var blevet boende. Sommeren 1840 vil han sælge Kildegård, men først i 1842 køber Peder Pedersen gården, og bryder samtidig bygningerne ned. I Beboerbladet årg.2016 under omtalen af Ejendommen på Mølledamsvej 6 nævner jeg, at denne ejendom i 1844/45 sandsynligvis er opført af de nedbrudte materialer fra Kildegården.

Knud Lørup tog på et tidspunkt fast ophold på Frederiksberg på Bülowsvej 3. De mistede deres eneste barn som 17 årig i 1858, og da

Knud Lørup døde 1867 overtog Hans Lørup broderens forretning og den gård i Ubberud, som Knud Lørup ejede.

I familien fortælles flere overleveringer om Hans Lørup bl.a. om hans handelsarrangement med hertug Christian August til Augustenborg i det betændte år 1846, hvor det kom til et alvorligt brud mellem hertugen og hans svoger, kong Christian d.8 om arveretten til den danske krone.

I året 1846 søgte Christian August kontakt med heste-handler og gårdejer Hans Lørup i Bubbel med det formål at købe heste der var velegnet til rytteri.

Planen om oprøret der førte til "Den Slesvig-holstenske" tre-års krig 1848-50 var da langt fremskredet.

Hans Lørup, der havde sønnen Hans Rasmus med som kompagnon påtog sig med glæde opgaven. Der var bare den vanskelighed, at han ikke havde den fornødne kapital til så stor en handel. Det havde hertugen, og han stillede 100.000 rigsdaler til rådighed, det skulle være tilstrækkeligt. Det gik dog trent med at sende heste sydpå, det blev vist kun til nogle snese. Hertugen pressede på, men fik det svar, at når det skulle være velegnede heste tog det sin tid.

Hans Lørup kunne nok se, at der var noget uro i gære.

Så kom treårskrigen, og da den var forbi, var hertugen landsforvist, og kunne ikke gøre krav på de penge, han så letsindigt havde betalt á conto.

Fyns Stiftstidende meddelede 11.april 1848 at Hans Lørup til "Fædrelandets Forsvar" i lighed med andre vederlags-frit havde skænket 1 hest.

17. april 1848 hedder det, at Hans Lørup havde skænket en hest til arméen 12. april 1848

23-25 juli 1849 var Hans Lørup passager på overfarten til Sjælland. Hans Lørup var også med til det første møde, hvor der skulle vælges valgmænd til det forestående landstingsvalg, Han meddelte dog at de skulle lade ham ude af betragtning da han ikke havde tid.

I 1851 havde en række møllere stævnet Hans Lørup fordi han havde opført en hestemølle ved sin gård i Indslev. Dommen gik Lørup imod både ved herreds- og ved landsretten, så han skulle nedbryde møllen (Må være brud på næringsloven)

Senere kom det frem i pressen, hvordan det hang sammen. Han havde kun malet til eget forbrug. For at spare på den i de senere år så knappe håndkraft havde Lørup sat sin håndkværn, sin hakkelsesmaskine og sin kærne i forbindelse med et møllehul som blev drejet med hestekraft.

I 1853 køber Hans Lørup "Store Langebjerg" i Ubberud sogn for 6000 rigsdaler, formentlig på vegne af Knud Lørup, og efter Knud Lørups død i 1867 ordner enken og Hans Lørup det sådan, at han overtager Store Lange-bjerg.

I 1856 indkøber han skoven Houhaugen, hvilket fremgår af en skovannonce i 1857, og i 1865 lagde han billet ind på Hesbjerg ligeledes i Ubberud sogn med et bud på 116.710 rigsdaler, men i dette tilfælde var boghandler Chr.Milo i Odense højstbydende.

I januar 1860 bragte Ugeskrift for Landmænd et indlæg fra godsforpagter Crone på Engelsholm på Sydsjælland, hvor Hans Lørup berømmes for de "meget smukke, store, mørkerøde, køer", som han havde solgt til Engelsholm. De var opkøbt især i den vestlige og nordvestlige del af Fyn. "De var af en dyb og fyldig kropsbygning, med smukt, lige og bredt kryds, smukt, fint hoved og horn, lidt højere og en del finere af ben end de jyske og med en meget fin og løs hud". Prisen for fynske kvier var da også 20 rigsdaler højere end for de smukkeste

sjællandske kvier. Men de var også ”udsøgte af en af landets mest bekendte kvæghandlere, og det skal vel også betales? ”

Middelfart Avis skrev den 30. juli 1862: En beklagelig ulykke har forrige søndag morgen ramt en bekjendt og agtet familie her i egnen, idet hestene blev løbske for en vogn, hvorpå befandt sig gårdejer og kvæghandler H. Lørups omtrent 60 årig hustru. Hun kørte den nævnte morgen fra deres gård i Indslev for at besøge en søn i Padesø og var allerede kommen sit bestemmelsessted temmelig nær, da hestene bleve løbske og i vildt løb tørnede vognen mod en ledstolpe, så voldsomt, at den straks gik itu og såvel konen som kudsken slyngedes til jorden. Desværre forslog den gamle og noget korpulente kone sig så stærkt at hun døde 8 dage efter.

På de store markedsdage i Odense fortæller Svend Frederiksen, Åsum, satte man hinanden stævne. Det var begivenheder langt ud over den daglige trummerum, ventet i spænding og mindet i tiden derefter.

Her kom storprangere af den gamle type, der havde to, tre fjerdinge med specier i vognen, når de kom til marked, og en drift kvæg med, når de tog derfra. De pruttede ikke med folk, men falle [bød] bare en gang, så var det om, at folk kunne blive betænkt.

Gamle Lørup, der var af den type gik altid med en rulle skipperskrå i hånden, og den holdt han frem i en stiv arm, når han snakkede med folk, så kunne de bide, om de havde lyst, og det, hvad enten der blev handel af eller ej.

Med inderlig Bedrøvelse maa jeg beved med-
dele for Slægt og Venner, at min tjære elskede
Mand **Ovæghandler Knud Hansen Lørup**
den 9de dennes er afgaaet ved Døden i en Al-
der af 61 Aar efter 2 Dages Sygeleie.
Kjøbenhavn den 10de December 1867.
Kirstine Lørup,
født Larsen.

Dødsannonce i "Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske Politiske og Avertissementstidende, dat. 11.12.1867

Begravelsen finder sted firsdagen den 17'de december, kl. 12 fra Frederiksberg kirke,

Kirkebogen oplyser, at han døde hos gæstgiver Larsen på Vesterbrogade. Han fik her et tilfælde af apopleksi. Hans adresse opgives til Bülowvej 3

I 1867 den 19. december indrykker Hans Lørup en annonce om sin brors død, og at han derfor bortsælger et parti gode lødekøer som nylig er ankommen, tillige med noget rigtigt godt kornfedet kvæg fra Fyen. Fås på Vesterbrogade 30. Store Langebjerg i Ubberud sogn
I Knud Lørups Testamente dat. 25. marts 1862 mellem Knud Hansen Lørup og hustru Bodil Kirstine født Larsen er anført:

Efter Knud Lørups død overtager Hans Lørup Store Langebjerg 20. februar 1868,

I 1872 sælger han Kildegård i Indslev.

I 1873 i maj afgår Hans Lørup uventet ved døden uden forudgående alvorlig sygdom.

Bekjendtgjørelser.

At vor kjære og virksomme Fader og Svigerfader **Hans Hansen Lørup** imorges Kl. 5 er afgaaet ved en blid og rolig Død paa Store Langebjerg, meddeles herved fraværende Slægt og Venner af hans efterladte

Børn og Svigerbørn.

Store Langebjerg, den 24de Mai 1873.

 Begravelsen foregaaer fra Bubbølgaard til Indslev Kirke Lørdagen den 31te Mai, Kl. 12.

Dødsannonce i Fyns Stiftstidende den 26. maj 1873

Skifte efter Hans Hansen Lørup

Odense herredsfoged dødsanmeldelse 24. maj 1873 efter Hans Hansen Lørup af Store Langebjerg i Ubberud sogn

Arvingerne:

En søn Hans Rasmus Hansen Lørup gårdejer af St. Padesø 40 år gl

En søn Christian Hansen Kildegaard 37 år for tiden patient på Sindssygehospital ved Vordingborg

En datter Karen Marie gift med gårdejer Nis Larsen i Diget (gift 16. oktober 1858) i Hårslev sogn – (Peder Nielsen gift 30. april 1849 i Indslev kirke (født i Diget) død 17. januar 1857 44 ½ år gl.

En datter Alexandrine gift med brændevinsbrænder Th Brødegaard i København – dør 1912 husejer Kbh.

En datter Juliane gift med gårdejer Lorentzen af Bubbeltårn, Indslev sogn.

Arvingerne agtede at indgive ansøgning om privat skifte på trods af Christians tilstand.

Diget i Hårslev matr 4a 172 ha

Store Padesø Matr nr 1a Store Padesø, Hårslev sogn samlet areal 55 ha.

Bubbeltårn matr nr 1 Bubbeltårn, Indslev sogn samlet areal 115 ha.

Dette var således beretningen om en landskendt og agtet borger heste- og kvæghandler

Hans Hansen Lørup (1803 – 1873) der var født og opvokset i Lørup.

Skrevet af Johannes Westergaard i maj 2019

Kildemateriale:

1. "Ryslinge Sogns Historie" af H.M.Henriksen, 1955
2. Krumstrups Skifte- og Fæsteprotokoller
3. <https://fynhistorie.dis-danmark.dk/>
4. Ravnholt Skifteprotokol Bd.3
5. Ryslinge Sogns Kirkebøger 1717 – 1960
6. Folketællinger 1787, 1845, 1860, 1880, 1890, 1901
7. Landsarkivet Odense: Nyborg Byfoged, Pasprotokoller 1827 -1852
8. Anders Christensen: Fynske Bønders Liv i forrige Aarhundredes Midte, 1908

Beboerforenings Bestyrelse:

Steen og Hilde blev genvalgt på generalforsamlingen

d. 15.05.2019

Bestyrelsen består herefter af:

Steen Andersen Lørupvej 20A (formand)

Thomas Limbrecht Mølledamsvej 1A (kasserer)

Anne Kristiansen Krogen 1A (sekretær)

Hilde D. Galsgaard Kapelvej 4

Birte Nielsen Marchl Kapelvej 1

Sidsel Work Havelund Kapelvej 5 (suppleant)

Rasmus Andersen Kapelvej 2 (suppleant)

Kalender 2019

? 2020 kl.13.00 Legepladsdag

23/6 2020 kl.18.00 Sct. Hans på legepladsen

?/9 2019 Høstfest, Mølledamsvej 6

?/9 2019 kl.13.00 Æblemostdag, Mølledamsvej 1

? 2019 Adventskrandsbinding, Lørupvej 16

? maj 2020 Generalforsamling

Manglende datoer vil senere blive offentliggjort på vores hjemmeside og/eller på Facebook.

